

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē

॥ caturdaśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ caturdaśaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmasyājēyatāṃ pratipādyā vibhīṣaṇēna rāvaṇaṃ prati
sītāyā rāmapārśvē prēṣaṇāyaiva sammatidānam

niśācarēndrasya niśamya vākyaṃ
sa kumbhakarṇasya ca garjitāni |
vibhīṣaṇō rākṣasarājamukhya -
muvāca vākyaṃ hitamarthayuktam || 6.14.1 ||

vṛtō hi bāhvantarabhōgarāśi -
ścintāviṣaḥ susmitatīkṣṇadamṣtraḥ |
pañcāṅgulīpañcaśirō'tikāyaḥ
sītāmahāhistava kēna rājan || 6.14.2 ||

yāvanna laṅkāṃ samabhidravanti
balīmukhāḥ parvatakūṭamātrāḥ |
damṣṭrāyudhāścaiva nakhāyudhāśca
pradīyatāṃ dāśarathāya maithilī || 6.14.3 ||

yāvanna gṛhṇanti śirāṃsi bāṇā
rāmēritā rākṣasapuṅgavānām |

vajrōpamā vāyusamānavēgāḥ

pradīyatām dāśarathāya maithilī || 6.14.4 ||

na kumbhakarṇēndrajitau ca rājaṃ -

stathā mahāpārśvamahōdarau vā |

nikumbhakumbhau ca tathātikāyaḥ

sthātuṃ samarthā yudhi rāghavasya || 6.14.5 ||

jīvaṃstu rāmasya na mōkṣyasē tvam

guptaḥ savitrāpyathavā marudbhiḥ |

na vāsavasyāṅkagatō na mṛtyō -

rnabhō na pātālanupraviṣṭaḥ || 6.14.6 ||

niśamya vākyaṃ tu vibhīṣaṇasya

tataḥ prahastō vacanaṃ babhāṣē |

na nō bhayaṃ vidma na daivatēbhyō

na dānavēbhyō'pyathavā kadācit || 6.14.7 ||

na yakṣagandharvamahōragēbhyō

bhayaṃ na saṅkhyē patagōragēbhyaḥ |

kathaṃ nu rāmād bhavitā bhayaṃ nō

narēndraputrāt samarē kadācit || 6.14.8 ||

prahastavākyaṃ tvahitaṃ niśamya

vibhīṣaṇō rājahitānukāṅkṣī |

tatō mahārthaṃ vacanaṃ babhāṣē

dharmārthakāmēṣu niviṣṭabuddhiḥ || 6.14.9 ||

prahasta rājā ca mahōdaraśca

tvam kumbhakarṇaśca yathārthajātam |

bravīta rāmaṃ prati tanna śakyaṃ
yathā gatiḥ svargamadharmabuddhēḥ || 6.14.10 ||

vadhastu rāmasya mayā tvayā ca
prahasta sarvairapi rākṣasairvā |
kathaṃ bhavēdarthaviśāradasya
mahārṇavaṃ tartumivāplavasya || 6.14.11 ||

dharmapradhānasya mahārathasya
ikṣvākumaṃśaprabhavya rājñāḥ |
purō'sya dēvāśca tathāvidhasya
kṛtyēṣu śaktasya bhavanti mūḍhāḥ || 6.14.12 ||

tīkṣṇā na tāvat tava kaṅkapatrā
durāsadā rāghavavipramuktāḥ |
bhittvā śarīraṃ praviśanti bāṇāḥ
prahasta tēnaiva vikatthasē tvam || 6.14.13 ||

bhittvā na tāvat praviśanti kāyaṃ
prāṇāntikāstē'sanitulyavēgāḥ |
śītāḥ śarā rāghavavipramuktāḥ
prahasta tēnaiva vikatthasē tvam || 6.14.14 ||

na rāvaṇō nātibalastriśīrṣō
na kumbhakarṇasya sutō nikumbhaḥ |
na cēndrajid dāśarathim pravōḍhum
tvam vā raṇē śakrasamaṃ samarthaḥ || 6.14.15 ||

dēvāntakō vāpi narāntakō vā
tathātikāyō'tirathō mahātmā |

akampanaścādrisamānasāraḥ

sthātum na śaktā yudhi rāghavasya || 6.14.16 ||

ayaṃ ca rājā vyasanābhibhūtō

mitrairamitrapratimairbhavadbhiḥ |

anvāsyatē rākṣasanāśanārthē

tīkṣṇaḥ prakṛtyā hyasamīkṣakārī || 6.14.17 ||

anantabhōgēna sahasramūrdhnā

nāgēna bhīmēna mahābalēna |

balāt parikṣiptamimaṃ bhavantō

rājānamutkṣipyā vimōcayantu || 6.14.18 ||

yāvaddhi kēśagrahaṇāt suhr̥dbhiḥ

samētya sarvaiḥ paripūrṇakāmaiḥ |

nigṛhya rājā parirakṣitavyō

bhūtairiyathā bhīmabalairgrhītaḥ || 6.14.19 ||

suvāriṇā rāghavasāgarēṇa

pracchādyamānastarasā bhavadbhiḥ |

yuktastvayaṃ tārayitum samētya

kākutsthapātālamukhē patan saḥ || 6.14.20 ||

idaṃ purasyāsya sarākṣasasya

rājñaśca pathyaṃ sasuhr̥jjanasya |

samyagghi vākyaṃ svamataṃ bravīmi

narēndraputrāya dadātu maithilīm || 6.14.21 ||

parasya vīryaṃ svabalaṃ ca buddhvā

sthānaṃ kṣayaṃ caiva tathaiva vṛddhim |

tathā svapakṣē'pyanumṛśya buddhyā

vadēt kṣamaṃ svāmihitaṃ sa mantrī || 6.14.22 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē

yuddhakāṇḍē caturdaśaḥ sargaḥ ||